

3. Левицький В. В. Основи германістики / В. В. Левицький. – Вінниця : Нова книга, 2008. – 528 с.
4. Фрумкіна А. Л. Формування предметно-змістовної компетентності майбутніх учителів початкових класів *Журнал «Вісник Університету імені Альфреда Нобеля»*. Серія «Педагогіка і психологія». 2020. № 2 (20). С. 278–285. DOI: <http://doi.org/10.32342/2522-4115-2020-2-20-32>
5. Харітонов І. К. Теоретична граматики сучасної англійської мови / І. К. Харітонов. – Вінниця : Нова книга, 2008. – 352 с.

Ключові слова: присвійна форма, переклад, особливості перекладу, компетенція перекладача, іменник.

Ключевые слова: притяжательная форма, перевод, особенности перевода, компетенция переводчика, имя существительное.

Key words: possessive form, translation, peculiarities of translation, translator's competence, noun.

ТУШКОВА ТЕТЯНА ВАЛЕРІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов № 2,
кандидат філологічних наук, доцент*

МАРІНО ДАР'Я СЕРГІЇВНА

*Міжнародний гуманітарний університет,
магістрантка факультету лінгвістики та перекладу,
Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший лаборант кафедри іноземних мов № 2*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Фразеологізм або фразеологічний зворот – це стійке поєднання слів, яке виконує роль єдиної лексичної одиниці і, в більшості випадків, його можна легко замінити одним словом. Слова з яких складається той чи інший фразеологізм часто втрачають своє пряме лексичне значення – повністю або частково. І, як наслідок цього – значення фразеологічного звороту не є сумою значень, слів що входять до його складу [2]. В нашій роботі розглянемо деякі особливості перекладу фразеологічних одиниць в художній літературі з англійської на українську мову.

Під час роботи з лексикою англійської художньої літератури великі труднощі для розуміння і перекладу становлять саме фразеологізми, тобто словосполучення, які не виникають у процесі мовлення, а існують як стійкі фразеологічні звороти. В них знаходить відображення історія народу, своєрідність його культури та побуту [3; 5]. У фразотворенні величезну роль відіграє людський фактор, тому що

переважна більшість фразеологізмів пов'язана з людиною, різними сферами її діяльності.

Виділяють такі основні способи перекладу фразеологічних одиниць:

1. *Фразеологічний еквівалент* – образні фразеологічні одиниці в рідній мові, які змістовно повністю відповідають будь-якому англійському фразеологізму та базуються на спільному з ним образі й перекладаються за допомогою еквівалентів (інтернаціональні вирази, які несуть біблійно-міфологічний чи літературний характер): *An old dog will learn no new tricks. – Старого пса новим фокусам не навчиш.*

2. *Фразеологічні аналоги*. Кількість образних фразеологічних одиниць, які змістовно та образно співпадають в англійській та рідній мовах, порівняно невелика. Значно частіше перекладачеві треба використовувати український фразеологізм, аналогічний за змістом англійському, який базується на іншому образі, як наприклад: *Absence makes the heart grow fonder. – Відстань посилює почуття. A friend in need is a friend in deed. – При горі та в лиху годину пізнаєш вірну людину* [3].

3. *Дослівний переклад (калькування) фразеологічних одиниць*. Іноді перекладач задля збереження образності оригіналу при перекладі фразеологізму, який не має ані еквіваленту, ані аналогу в рідній мові, вдається до дослівної передачі образу в іноземній фразеології. Такий спосіб може бути застосований в тому випадку, якщо в результаті калькування отримаємо вираз, образність якого легко сприймається українським читачем та не створює враження непридатності загальноприйнятими нормам української мови. Іноді при дослівному перекладі англійського фразеологізму використовують вставні слова: *як говорить, як кажуть*; ніби підкреслюючи цим, що іноземна мова приведена дослівно. Дослівний переклад не є фразеологічним перекладом, бо він не використовує готові фразеологічні одиниці, які є у мові переклада, а кожного разу створює новий образний зворот, чужий рідній мові, хоча зрозумілий: *What is sauce for the goose is the sauce for the gander. – Що для гуски приправа, те і до гусака приправа.*

4. *Описовий переклад*. Якщо англійський фразеологізм не має в рідній мові еквіваленту або аналогу, а дослівний переклад міг би призвести до малозрозумілого буквалізму, перекладачеві необхідно відмовитись від передачі образності та використовувати описовий переклад – з поясненням змісту фразеологічної одиниці за допомогою вільного сполучення слів: *One man's meat is another man's poison. – Про смаки не сперечаються* [1].

5. *Контекстуальні заміни* при перекладі полягають в тому, що перекладач намагається знайти таку українську фразеологічну одиницю, яка хоча й не відповідає за значенням англійському еквіваленту, але з достатньою точністю передає його зміст у даному конкретному контексті: *You can take a horse to the water, but you cannot make him drink. – Силою не будеш милою./Силою колодязь копати – води не п'єти. Ask no questions and you will be told no lies. – Багато знати будеш, швидко поставиш* [4].

Наведені в статті особливості перекладу фразеологізмів свідчать про особливу необхідність компетенції перекладачів. Варто відзначити, що знання цих особливостей та володіння методами їх перекладу на українську мову, підвищує ефективність роботи з художніми текстами і дасть змогу поглибити знання про культуру та традиції народу, удосконалювати вивчення мови в оригіналі, формувати розуміння та вміння відчувати логіку мовлення, збагатити світогляд, навчить адекватно та своєрідно відображати власні думки, використовуючи фразеологізми.

Список використаної літератури:

1. Влахов С. И. Непереваемое в переводе [Текст] / С. И. Влахов, С. Флорин. – М. : Международные отношения, 1980. – 342 с.
2. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (на матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою) [Текст] / Р. П. Зорівчак. – Л. : Вид-во Львів. 1989. – 216 с.
3. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка : учебное пособие для институтов и факультетов иностранных языков [Текст] / А. В. Кунин. – 3-е изд. – Дубна : Феникс, 2005. – 488 с.
4. Личук М. І., Шинкарук В. Д. Ступені фразеологізації речень [Текст] : монографія / М. І. Личук, В. Д. Шинкарук. – Чернівці : «Рута», 2001. – 135 с.
5. Фрумкина А. Л. Фоностилистическая вариативность приступов гласных в федеративно-немецком теледискурсе [Рукопись] : автореф. дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / А. Л. Фрумкина. – Одесса, 2015. – 22 с.

Ключові слова: фразеологізм, переклад, еквівалент, дослівний переклад, описовий переклад.

Ключевые слова: фразеологизм, перевод, эквивалент, дословный перевод, описательный перевод.

Key words: phraseological, translation, equivalent, literal translation, descriptive translation.

ГРОЗА ІРИНА МИКОЛАЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри іноземних мов № 1*

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ КОРПУСИ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

За останні кілька десятиліть завдяки інтенсивній комп'ютеризації суспільства отримав розвиток новий і досить перспективний напрямок в лінгвістичній науці – корпусна лінгвістика. Залучення комп'ютерів і спеціальних телекомунікаційних мереж дозволило не тільки зберігати великі обсяги текстів в електронному вигляді, але і здійснювати пошук по ним, обробляти їх. Завдання створення зібраних текстів